Дата _____

Клас _____

Урок 3. **КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ТА СПІЛКУВАННЯ**

Мета: формувати в учнів уявлення про культуру мовлення і спілкування; ознайомити з основними характеристиками культурного мовлення; вчити учнів дотримувати правил спілкування в усному мовленні; розвивати вміння правильно висловлювати свою думку у зв'язному мовленні; виховувати культуру спілкування.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ (*див. додатковий матеріал до уроку на с. 3*)

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ ТА МЕТИ УРОКУ

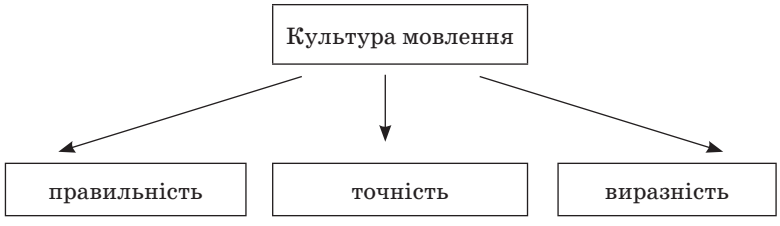
— Сьогодні ми поміркуємо разом над тим, що розуміють під культурою мовлення; як досягти високої культури спілкування.

IV. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота за підручником (*вправа 9, с. 9*)

- Ознайомлення зі змістом тексту.
  — Що цікавого ви дізналися з тексту?
- Вибіркове списування слів, словосполучень, ужитих правильно.
  (*Олія, рослинні олії, волоські горіхи, перенісся, суглоб*)
- Усне складання речень із записаними словами і словосполученнями.

2. Робота за таблицею

Висновок. Культура мовлення — це правильність, точність, виразність мовлення. Пам'ятайте: слова — це ніби одяг ваших думок. Щоб гарно говорити, необхідно знати мову, якою спілкуєшся з іншими. Краще говорить і пише той, хто багато читає і вміє уважно слухати.

3. Народні погляди на культуру мовлення

— Прочитайте і запам'ятайте. Запишіть висловлювання, яке найбільше сподобалось. Поясніть свій вибір.

Що маєш казати — наперед обміркуй. Дав слово — виконай його. Не хочеш почути поганих слів, не кажи їх сам. Умієш говорити — умій слухати.

4. Цікаво знати! Ознайомлення з інформацією у рамці (*с. 9*)

5. Колективна робота (*вправа 10, с. 9–10*)

Читання тексту вправи учнями «ланцюжком»

— Що таке спілкування?
— Які слова вибачення ви можете вживати?
— Які слова вибачення вживає той, у кого попросили вибачення?
— Які слова доречно використовувати у ситуації відмови?
— Які слова доречно використовувати у ситуації погодження із чимось?
— Коли і де слід дотримувати культури спілкування?

6. Розвиток мовлення

Добирання висловів до мовленнєвих ситуацій, уміщених на с. 10 підручника.

7. Фізкультхвилинка

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ОТРИМАНИХ ЗНАНЬ

1. Тренувальна вправа 11 (*с. 10*)

— Складіть речення з поданими словами.

2. Гра «Розсипанка»

— Об'єднайтесь у групи за назвами кольорів веселки. Складіть основні правила культури спілкування.

- під час не розмови їж і під їжі час не розмовляй.
- ввічливості слова вживай.
- не жестикулюй розмови під час і руки тримай не кишенях в.
- до вимоги пам'ятай про мовлення.
- дивлячись в співрозмовнику очі, відповідай запитуй і.
- за тебе людей звертайся на «Ви», незнайомих і старших до всіх.
- помилку помітивши мовленні у товариша, виправити її не соромся.

3. Складання сенкана

1. Іменник	1. Мова
2. Прикметники	2. Українська, співуча, барвиста, рідна, милозвучна, калинова, солов'їна, колискова, багата, барвінкова, чиста.
3. Дієслова	3. Ллється, мовиться, розвивається, поповнюється, збагачується.
4. Влучні вирази	4. Дзеркало душі, багата скарбниця, схованка людського духу, чарівна пісня, диво калинове, рідна і тепла, як батьківська хата.
5. Речення	5. Мова потрібна людині для спілкування.
6. Текст	6. Мова — найважливіший засіб обміну думками між людьми, пізнання світу і передавання досвіду між поколіннями. Без мови людина не може існувати. Щоб гарно говорити, необхідно знати мову, якою спілкуєшся. Краще говорить і пише той, хто багато читає, вміє уважно слухати.

VI. ПІДСУМОК УРОКУ

— Що таке культура мовлення і культура спілкування?
— Як берегти і примножувати багатства рідної мови?

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вправа 12 (*с. 10*).

ДОДАТОК ДО УРОКУ

1. Перевірка домашнього завдання (*вправа 8, с. 8*)

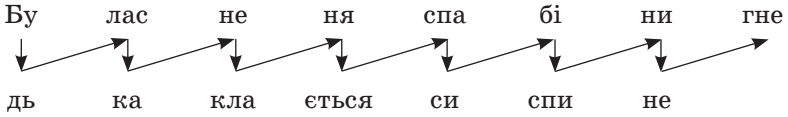
2. Каліграфічна хвилинка

Дд Дд до по бачення

— Допишіть речення.

Щоб знову зустрітись в годину призначену, кажу я щиро всім … …

— Прочитайте прислів'я та запишіть його.

3. Гра «Шукачі»

— Відшукайте серед поданих слів слова ввічливості, які вимовляють у певній ситуації.

Коли я щиро дякую, кажу…

Коли я вибачаюся, кажу…

Коли я прошу допомоги, кажу…

(*До побачення; дозвольте зайти; спасибі; перепрошую; вибачте, будь ласка; добродію; допоможи мені, будь ласка*)

— Як називаються такі слова? (*Ввічливі*)

— Як називають людину, яка користується такими словами? (*Ввічлива, культурна*)